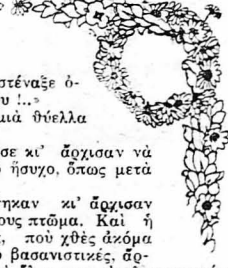

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΟΠΑΣΣΑΝ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΝΕΚΡΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Είχε πεθάνει χωρίς αγωνία, ήσυχα, σαν μία γυναίκα που πέρασε όλη της τη ζωή άμεμπτα και ανέπληκτα. Άναπαύονταν τώρα στο κρεβάτι της, ξεπλωμένη με την πλάτη, με τα μάτια κλειστά, με τα χαρακτηριστικά της γαλήνια, με τα μακροά λευκά της μαλλιά χτενισμένα με φροντίδα, σαν να είχε κάνει την τουαλέττα της μόλις δέκα λεπτά πρό του θανάτου της. Ή φυσιογνωμία της ήταν τόσο ήρεμη, τόσο ήσυχη και τόσο γένοια, χτυπούσε άπληκτα πάνω της ώστε καταλάβαινες πόσο γλυκεία ήταν ή ψυχή που είχε κατοικήσει σ' αυτό το σώμα, πόσο άταραχα είχε ζήσει αυτή ή νεκρή τώρα γοργά και πόσο μακάρια πέθανε, χωρίς τή ή φοβή και φόβους!

Γονατιστό, κοντά στο κρεβάτι της ο γυιός της, ένας δικαστικός με αίσθητές αρχές και ή κόρη της ή Μαργαρίτα, που είχε από καιρό αδελφή με το όνομα Ευλαλία, έβλεπαν με πάθος. Ή πεθαμένη μητέρα τους από τον καιρό που ήταν μικρά, τα είχε διδάξει να εινε ήθικά, θεοσεβή κι' άφοβησμένα στο καθήκον. Ή διδασκαλία της αυτή δεν είχε πάει χαμέ κι... Ο γυιός της είχε γίνει δικαστικός, και, έπισειοντας τους νέτους, χτυπούσε άμείλικτα τούς άδυνάτους τους όπως παραστρατημένους. Ή κόρη της πάλι, λουμένη μέσα στην άρετή ή όποια κατέλιξε αυτό το άδύτηρο σπίτι, είχε γίνει νύφη του θεού, από απέχθεια προς τους άνθρώπους.

Δεν είχαν γνωρίσει σχεδόν καθόλου τον πατέρα τους. Ήξεραν μόνο ότι είχε κάνει την μητέρα τους δυστυχισμένη, χωρίς να ξέρουν όμως και άλλες λεπτομέρειες σχετικές.

Ή αδελφή Ευλαλία φίλοσε με πάθος το ένα χέρι της μητέρας της που κρεμόταν από το κρεβάτι, ένα χέρι πάλλευκο σαν το φιλντισέοιο σταυρό που βρισκόταν άπάνω στο στήθος της νεκρής. Από το άλλο μέρος του κρεβατιού, το άλλο χέρι της πεθαμένης φαινόταν σαν να σφιγγή ακόμα με άγνοία το σαλακομένο, σεντόνι με τη χαρακτηριστική εκείνη άγνοία της τελευταίας στιγμής όλων των ανθρώπων.

Μερικοί έλαφροί χτύποι άκούστηκαν έξαφνα στην πόρτα και οι δυο νέοι που δόλοζαν άνασήκωσαν τα κεφάλια τους. Ο παπιάς που τούς είχε άρπηση για να πάη να δειπνήση, είχε ξαναγυρίσει. Ήταν κατακόκκινος και φοουκοκωμένος, γιατί είχε άνακατέψει με τον καφέ του άρετο κονιάκ για να μπορέση ν' άνδρξή στην κόουρα των τελευταίων νυχτών που είχε περάσει άγρυπνος κοντά στην άρροστη και της νύχτας της άγρυπνίας που άρχισε άπόψε.

Φαινόταν θλιμμένος, μ' αυτή την ψεύτικη θλίψη μερικών κληρικών για τους όποιους ο θάνατος εινε μέσον χορηγιατισμού. Έκανε το σταυρό του και πλησιάζοντας προς το κρεβάτι, ειπε :

« Έ λοιπόν, φτώχια μου παιδιά, έχομαι να σας βοηθήσω να περάσετε αυτές τις θλιβερές ώρες.

— Μά ή αδελφή Ευλαλία σηκώθηκε άξαφνα και του άπάντησε :

— Εύχαριστούμε, πάτερ του. μά, έγω κι' ο αδελφός μου, έπιθυμούμε να μείνουμε μόνοι μαζί με την μητέρα μας... Εινε ή τελευταία στιγμή που τη βλέπομαι και θέλωμε να είμαστε μόνοι κι' οι τρεις, όπως άλλοτε... τον καιρό που... που... είμαστε μικροί... και που ή φτώ... ή φτώχια μας μετέφρα...

Μα δεν μπορούσε νάποτελειώη τα λόγια της γιατί οι λυγμοί την έπνιγαν. Τόσο μεγάλη ήταν ή όδυνή της.

Ο παπιάς υποκλίθηκε τότε, εύχαριστημένος που θα έφευγε και συλλογισμένος το κρεβάτι του. « Όπως, θέλετε, παιδιά μου, ειπε. Έπειτα γονάτισε μπροστά στη νεκρή και προσευχήθηκε. Κατόπιν σηκώθηκε και βιευθύθηκε ήσυχα προς την πόρτα, ψιθυρίζοντας : « Ήτανε μία άγια !... » Έτσι έμειναν μόνοι, ή πεθαμένη και τα παιδιά της. Ένα έκκεμρες κρημασμένο στον τοίχο, έφρχε μες' στο σκοτάδι το μικρό κανονικό του χυτού. Από το άνοιγο παράθυρο διάφρα άρώματα λουλουδιών και χορτων έμπαιναν μέσα μαζί με λαγυμένο φεγγαρόφωτο. Κανένας θόρυβος δεν άκούοταν στην έξοχη ύψη, έκτος από τα κόσμηματα τών βατάχων. Μι' άπερμάνη γαλήνη, μια θεία μελαγχολία, μια σιωπηλή έπισημότης περιστοιχίζαν την πεθαμένη.

Σε μία στιγμή ο δικαστής που έβριε πάντα γονατιστός, με το κεφάλι χωμένο στα σεντόνια του κρεβατιού, με φωνή δυνατή και σαρκρακτική, φώναξε άξαφνα: « Μαμά! μαμά! » Και ή αδελφή του τότε, χτυπώντας με φανατισμό το κεφάλι της στο παρκέτο, σαν

να την είχε πιάσει κρίσις έπιληψίας, στέναζε όδυνηρά : « Χριστέ! Χριστέ! Μαμά μου !... Καί, τινάζομενοι σ' οι δυο από μια θύελλα όδύνης, άρχισαν να δολοφούν.

« Έπειτα σιγά-σιγά, ή κρίσις έπέρασε κι' άρχισαν να κλαίνε όπως πρώτα μ' ένα τρόπο πιο ήσυχο, όπως μετά την τρικυμία έρχεται ή γαλήνη.

Κατόπιν, ύστερ' από ώρα, σηκώθηκαν κι' άρχισαν να κυττάζουν το πολυαγαπημένο τους πτώμα. Και ή άναμνήσεις, ή μακρινές άναμνήσεις, που χτές ακόμα ήταν τόσον γλυκές και σήμερα τόσο βασιονιστικές, άρχισαν να περνάν από το μυαλό τους με όλες τους τις λησμονημένες λεπτομέρειες. Θυμόντουσαν τώρα τις πράξεις, τα λόγια, τα χαμόγελα, τις άποχρώσεις της φωνής εκείνης που δεν θα τους μιλούσε πια. Την ξαναβλεπαν εδνυχισμένη και ήσυχη, θυμόντουσαν τις άγαπημένες φράσεις και χειρονόμους και άναπολοισαν και το βάδισμά της άκομα.

Και την άγαπούσαν τώρα, όπως δεν την είχαν άγαπήσει ποτέ. Και καταλάβαιναν άναμετρώντας την άπελπισία τους, πόσο δυστυχισμένοι θα ήταν στο έξη; πόσο μόνοι, πόσο έγκαταλειμμένοι!

« Έξαφνα, ή Ευλαλία ειπε στον αδελφό της : « Ξερεis πόσο ή μαμά άγαπούσε να διαβάη τα παλιά της γράμματα... Βρισκονταν όλα εκεί μέσα στο συρτάκι της... Άν τα διαβάζαμε κι' έμεινε τώρα, ζωντανεύοντας όλη της τη ζωή αυτή τη νύχτα κοντά της !... Τι λές ; Μου φαίνεται πως αυτό θά ήταν μια καλύτερη γνωμομάς με τη μητέρα μας, με τους άγνώστους μας γονείς της : τών όποιων τα γράμματα βρισκονταν εκεί και για τους όποιους μάς μιλούσε τόσο συχνά !...

Και τα δυο άδελφια πήραν από το συρτάκι καμιά δωδεκαριά μικρά δέματα από κτινινομένα γράμματα, ταχτοποτιμένα και δεμένα με φροντίδα. Έρριξαν στο κρεβάτι αυτά τα λείψανα, και διάλεξαν ένα άπ' αυτά, άπάνω στο όποιο ήταν γραμμένη ή λέξις « Πάτερας ». Το άνοιξαν κι' άρχισαν να διαβάζουν.

Ο δικαστής, με τόν άγχώνα στο κρεβάτι άκούως, κυττάζοντας τη μητέρα του. Και το άκίνητο πτώμα κινούνταν εδνυχισμένο. Ή αδελφή Ευλαλία, διακόπτοντας σε μία στιγμή την άναγνώση της, ειπε στον αδελφό της : « Πρέπει τα γράμματα αυτά να τα βάλουμε στον τάφο της, να της κάνουμε ένα σάρβανο άπ' αυτά και να τα θάνομε μαζί της. » Κατόπιν πήρε ένα άλλο πακέτο, έπάνω στο όποιο καμιά λέξις σχετική με το περσιχομένο του δεν ήταν γραμμένη. Και άνοιχτας το πρώτο γράμμα, άρχισε να διαβάζη δυνατά: « Άλαρευτή μου, σε άγαπάω σαν τρελό! Από χτές, ύποφέρω σαν κολασμένο, φλεγόμενο από την άνάμνηση σου !... Νουήθω τα χείλη σου ένωμένα με τη χείλη μου σ' ένα άτελειωμο φίλημα... Σ' άγαπάω ! Σ' άγαπάω !... Μ' έκανε τρελό! Τα χέρια μου άνοιγουν και βασανίζομαι από την ακατανίκητη έπιθυμία να σ' άγκαλιάσω άκούχη μια φορά... Όλη ή ύπαρξις μου σε φωνάζει, σε θέλει !... Μέσα στο στομα μου ύπάρχει ακόμα ή ήδονή του φίλιού σου... »

Ο δικαστής σηκώθηκε άποτομα, ένο ή Ευλαλία δέκοψε την άναγνώση της. Με μία βιαία κίνηση της έπιηρε την έπιστολή κι' άρρωσε να ψάχνη να βρή την ύπογραφη. Δεν ύληξε όνοματεπώνυμο πλήρες, μά, κάτω από τις λέξεις : « Εκείνος που σ' άγαπάει », ήταν γραμμένο το όνομα « Έρρικος ». Ο πατέρας τους λεγόταν Ρενέ. Δέν ήταν λοιπόν αυτός ο συντάκτης τών έρωτικών εκείνων έπιστολών.

Τότε γρήγορα-γρήγορα ο δικαστής, έγραψε το όμα, και πήρε μ' άλλη έπιστολή, στην όποια διάβαζε τη φράση : « Δεν μπορώ πια να κάνω χωρίς τα χάρδια σου... » Και όρθιος, αίσθητός, όπως από δικαστήριο, κυττάζε την πεθαμένη. Ή αδελφή του, όρθια κι' αυτή κι' άκνητη σαν άγαλαμα, τον εκύτταζε περιμένοντας... Τότε έκινους, δέχοισε το δωμάτιο με άρά βήματα, έφτασε στο παράθυρο, κι' έκαε, βυθίζοντας το βλέμμα του στη νύχτα, άρχισε να συλλογίζεται.

Όταν ξαναγύρισε κοντά στο κρεβάτι, ή Ευλαλία με τα μάτια στεγνά τώρα, βρισκονταν άκόμα εκεί όρθια.

Ο δικαστής μάεψε γρήγορα τις έπιστολές και τις έρριξε φύδην μίγδην μες' στο συρτάκι. Έπειτα τράβηξε τις κουρτίνες του κρεβατιού και έκοψε από τα μάτια τους την πεθαμένη. Πήρε κατόπιν ένα βιβλίο, κάθισε σε μία πολυθρόνα και άρχισε να διαβάζη.

Και όταν ή ήμέρα άρχισε να θαμφοφέγγη, ο γυιός σηκώθηκε σιγά-σιγά από την πολυθρόνα και χωρίς να ξαναδη άκόμα μια φορά την νεκρή μητέρα του, που την είχε καταδικάσει, ειπε άργά στην αδελφή του : « Τώρα, αδελφή μου, άς άποουθούμε... »

Πήρε ένα βιβλίο, κάθισε σε μία πολυθρόνα κι' άρχισε να διαβάζη...

